

In Memoriam Dirk Smits

* 4 februari 1932 – † 29 mei 2013

Toen Jan Sonneveld in 2012 overleed schreef ik in zijn In Memoriam dat ik pas door de rouwkaart achter zijn voornaam kwam. Met meneer Smits is het precies het zelfde gegaan. Hij was 'Meneer Smits'. Sinds de rouwkaart weet ik dat hij Dirk heette. Wat voor Jan Sonneveld gold, gold ook voor Meneer Smits; ik zou het niet in mijn hoofd halen om hem te tutoyeren. Omdat hij afstandelijk was, niet hartelijk, formeel? Het tegenover gestelde. Hij was opgewekt en joviaal. Maar sommige mensen zijn gewoon Meneer. Gesloten was hij wel, sprak niet graag over zich zelf, andere dingen waren belangrijker.

We hebben Meneer Smits op 18 april de Willem Hovy Penning kunnen overhandigen, slechts een paar weken voor zijn overlijden op 29 mei. Graag hadden we hem die penning, als blijk van waardering voor het werk dat hij als vrijwilliger voor het HDC heeft gedaan op 22 maart overhandigd, bij de afsluiting van het BNPP-project, (de Bibliografie van Nederlandse Protestantse Periodieken). Hij heeft ook aan dat project meegewerkt, als titelbeschrijver en als toeleveraar van een flink aantal van die periodieken. Maar vlak voor de 22e maart kreeg ik een mailtje dat hij niet zou komen, het ging niet goed met hem, hij was ziek en zou waarschijnlijk niet meer beter worden. Bij de begrafenis hoorde ik dat hij al meer dan een jaar ziek was! Dat typeerde hem. Bescheiden, op de achtergrond, andere dingen waren belangrijker.

Onze eerste contacten dateren van 1989. Hij was toen net begonnen aan de inventarisatie van het archief van C. Veenhof en ik ging af en toe naar Vlaardingen om hem te helpen met praktische zaken. Er is wat briefwisseling over de aanschaf van een computer, waaruit blijkt hoe weinig wij beiden toen van die dingen wisten en hoe wij onder de indruk waren van diskettes met 360 Kb opslagruimte. Meneer Smits was toen zeker, meer een man van papier dan van een PC. En met dat papier stond zijn zolderkamer vol. Erg vol. Er waren kasten bijgeplaatst op een zodanige manier dat er precies genoeg loopruimte was om het bureau te bereiken. Die PC is er toch gekomen, overigens zonder dat de stroom boeken afnam.

Na de inventaris bij het archief van C. Veenhof, bijzonder gedetailleerd en maar liefst 121 pagina's maakte hij bij het archief van A. Janse een even uitgebreide beschrijving, slechts één pagina minder. Beide inventarissen vallen op door de bijlagen met afzenders van brieven en lijsten met publicaties. Het is eigenlijk alleen maar te bevatten hoeveel werk daar in is gaan zitten als je zelf ooit dergelijke bijlagen hebt samengesteld. Hij maakte daarnaast de toegang op archieven van IJ. Jacobs en van de Vereniging tot Herstel van de Kerkelijke Eenheid der Gereformeerde Belijders. In vergelijking met de inventarissen van Veenhof en Janse werden dat kleine lijsten. De inventaris van het archief van A. Troost heeft hij niet meer afgemaakt. Op de begrafenis meen ik begrepen te hebben hoe dat zo kwam, door zijn

kleinkinderen. Meneer Smits bleek altijd al een familieman, maar zijn kleinkinderen werden een geduchte concurrent voor het archiefwerk. Hij was een bewonderaar van het werk van onze eerste directeur, George Puchinger. De inventaris bij het archief was klaar maar het archief is gesloten tot 2024. Meneer Smits stond er op een register op afzenders van brieven te maken. Uiteindelijk werd dat een register met de namen van 4.500 afzenders en geadresseerden. Veel, maar het ging dan ook, bleek, om meer dan 55.000 brieven. Historisch Nederland zal hem achteraf dankbaar zijn voor het monnikenwerk!

In 2011 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving die onderscheiding bij zijn afscheid als archivaris van de Nederlands Gereformeerde Kerken. Hij heeft zich voor die kerk op verschillend manieren ruim 37 jaar ingezet.

Vrijwilligers zijn voor een organisatie goud waard. Voor een klein archief- en documentatiecentrum als het HDC is, zijn ze onmisbaar. Wij zullen Dirk Smits enorm missen, vanwege zijn werkkraft en vanwege zijn persoonlijkheid.

Hans Seijlhouwer
3 juli 2013